

Witold Hensel

Odercy (Bułgaria)

Informator Archeologiczny : badania 7, 306

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

natrafiono na późniejszy piec oraz kanał przykryty dużymi kamiennymi płytami. Nad poziomem posadzki jednego pomieszczenia odkryto 158 kamiennych kul o średnicach od 13 do 20 cm.

Inne znaleziska: fragment brązowego posągu / stopa/, pierścień, fibula, lampy i fragmenty lamp, cegły i dachówki z odciskami stempli, ceramika naczyniowa, wyroby z kości, metalu, szkła.

ODERCY / Bułgaria/

Instytut Historii Kultury Materialnej
Polskiej Akademii Nauk
w Poznaniu
- Zakład Archeologii Wielkopolski

Badania prowadził prof. dr Witold Hensel.
Finansował PAN. Płaty sezon badań. Twierdza rzymsko-bizantyjska i osada wczesnośredniowieczna do XI w.

Badania miały na celu pełniejsze poznanie sytuacji stratygraficznej w południowej części osady, a w szczególności dotarcie do calca. Stwierdzono, że nawarstwienie halszackie stanowiące najstarszą fazę zasiedlenia, zachowały się w przegłębieniach skały, przede wszystkim w miejscach nie zniszczonych fundamentami budowli wczesnobizantyjskich. Dlatego tylko sporadycznie natrafiono na fragmenty warstw związanych z najstarszą zabudową. Uzyskano z nich liczny zbiór naczyń i fragmentów o zróżnicowanych kształtach. Wzbogaciły się dzięki temu halszackie materiały ceramiczne, występujące dotąd tylko sporadycznie. Uzyskano nadto szereg przedmiotów codziennego użytku oraz bardzo liczne kości zwierzęce.

Wykopaliśka nie przyniosły, z wyjątkiem odosobnionych przykładów, ceramiki rzymskiej. Udało się natomiast odsłonić duży fragment budowli wczesnobizantyjskiej. Mury jej były obustronnie licowane. We wnętrzu mieściły się liczne pitosy rozmieszczone w kilku rzędach. W budowlu tej znaleziono złotą monetę Teodozjusza II z V wieku.

W badaniach nad młodszymi fazami zasiedlenia osady / IX - XI/ uzyskano dalsze materiały dotyczące rozplanowania osady w jej kolejnych fazach rozwojowych. Odkryto liczne zabytki z żelaza i metali kolorowych, z kości i rogu, gliny oraz szkła. Zwraca uwagę duża ilość elementów uzbrojenia i oprządzenia jeździeckiego. Często znajdowano też różne ozdoby, wśród których zwraca uwagę bogato zdobione okucie pasa.